

MONOPOLBRUD OG IT-INFRASTRUKTUR

- HVEM GØR HVAD?

Projektleder Kenneth Møller Johansen

Kommunedage januar 2016

KOMB:IT

Kommunernes it-fællesskab

Første halvdel

- Hvad er Rammearkitektur?
- Hvad indkøber KOMBIT?
- Hvad er LoRa (Lokal Rammearkitektur)?
- Hvornår må kommunerne anvende Støttesystemerne?

HVAD ER RAMMEARKITEKTUREN?

KOMB!T

Kommunernes it-fællesskab

RAMMEARKITEKTUREN: MÅL OG PRINCIPPER

Kommunernes arkitekturprincipper

- A. Strategi
  - A1. Der arbejdes mod en fælles rammearkitektur
  - A2. Arkitekturen skal sikre mod leverandør-"lock-in"
  - A3. It-sikkerhed tænkes ind i løsninger fra starten
- B. Samarbejde
  - B1. Løses på tværs af it-løsninger
  - B2. Standardiserede på tværs af forretnings-domæner
  - B3. Udføres i behovsafklaring og udviklingsforløb
  - B4. Effektiviserer eksisterende arbejdsgange og regler
  - B5. Standardiseret begrebsapparat
  - B6. Ejerskab af data og processer
  - B7. Opsamlingshændelse meddeles omverdenen
  - B8. Ældre- og grunddata anvendes
  - B9. Det uforanderlige
- C. Teknik
  - C1. Data udstilles via åbne snitflader og kan genbruges
  - C2. Alle objekter er uafhængige af systemet, hvor de er skabt
  - C3. Data identificeres entydigt
  - C4. It-løsninger arkitektureres efter formål
  - C5. Løsninger er udvalgte til at være for egne og andre systemers nedbrud

Kommunernes arkitekturmaal

1. Kommunerne vil have **sammenhængende it**. Det er grundlaget for **attraktive brugeroplevelser** for borgere og medarbejdere og for **effektive arbejdsgange**.
2. Kommunerne vil udvikle **ressourcebevidst** med mulighed for at **genbruge** funktioner og data på tværs.
3. Kommunerne vil bygge til **forandring**. Løsningerne skal være bygget, så de er lette og billige at tilpasse.
4. Kommunerne vil have **flere leverandører** for at skabe konkurrencedygtige **priser og innovation**.
5. Kommunerne vil have **driftsstabile, pålidelige og sikre** løsninger, så borgere og medarbejdere kan have tillid til den digitale opgaveløsning.

KOMB:T
Kommunernes it-fællesskab

Kommunernes arkitekturmål

1. Kommunerne vil have **sammenhængende it.** Det er grundlaget for **attraktive brugeroplevelser** for borgere og medarbejdere og for **effektive arbejdsgange.**
2. Kommunerne vil udvikle **ressourcebevidst** med mulighed for at **genbruge** funktioner og data på tværs.
3. Kommunerne vil bygge til **forandring.** Løsningerne skal være bygget, så de er lette og billige at **tilpasse.**
4. Kommunerne vil have **flere leverandører** for at skabe konkurrencedygtige **priser** og **innovation.**
5. Kommunerne vil have **driftsstabile, pålidelige og sikre** løsninger, så borgere og medarbejdere kan have tillid til den digitale opgaveløsning.

Kommunernes arkitekturprincipper

A. Strategi

- A1. Der arbejdes mod en **fælles** rammearkitektur
- A2. Arkitekturen skal sikre mod leverandør-”**lock-in**”
- A3. **It-sikkerhed** tænkes ind i løsninger fra starten

B. Forretning

- B1. Forretningsservices **genbruges** på tværs af it-løsninger
- B2. Arbejdsgange er **dokumenterede** på tværs af forretnings-domæner
- B3. **Brugere inddrages** aktivt i behovsafklaring og udviklingsforløb
- B4. It-løsninger udfordrer og **effektiviserer** eksisterende arbejdsgange og regler
- B5. Der anvendes altid et **standardiseret** begrebsapparat
- B6. Der er defineret entydigt **ejerskab** af data og processer
- B7. Enhver betydelig **forretningshændelse** meddeles omverdenen
- B8. **Fælles** autoritative **reference-** og **grunddata** anvendes
- B9. Adskil det foranderlige fra det uforanderlige

Kommunernes arkitekturprincipper

C. Teknik

- C1. Data udstilles via **åbne snitflader** og kan genbruges
- C2. Alle **objekter er uafhængige** af systemet, hvor de er skabt
- C3. Data identificeres **entydigt**
- C4. It-løsninger er **skalerbare** efter formål
- C5. It-løsninger er **robuste** over for egne og andre systemers nedbrud

Kilde til mere information om Rammearkitekturen:

KL: <http://www.kl.dk/rammearkitektur>

Wiki: <http://beta.rammearkitektur.dk/index.php/Forside>

DET VIL SIGE AT...

KOMB:T

Kommunernes it-fællesskab

KOMBIT BYGGER IKKE EN RAMMEARKITEKTUR

KOMBIT INDKØBER TIL FÆLLESSKABET
IT-SYSTEMER, DER UNDERSTØTTER
RAMMEARKITEKTURENS MÅL

VI KALDER DET:
FÆLLESKOMMUNAL INFRASTRUKTUR
OG
FÆLLESKOMMUNALE STØTTESYSTEMER

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

**OG HVAD ER DET SÅ,
KOMBIT INDKØBER?**

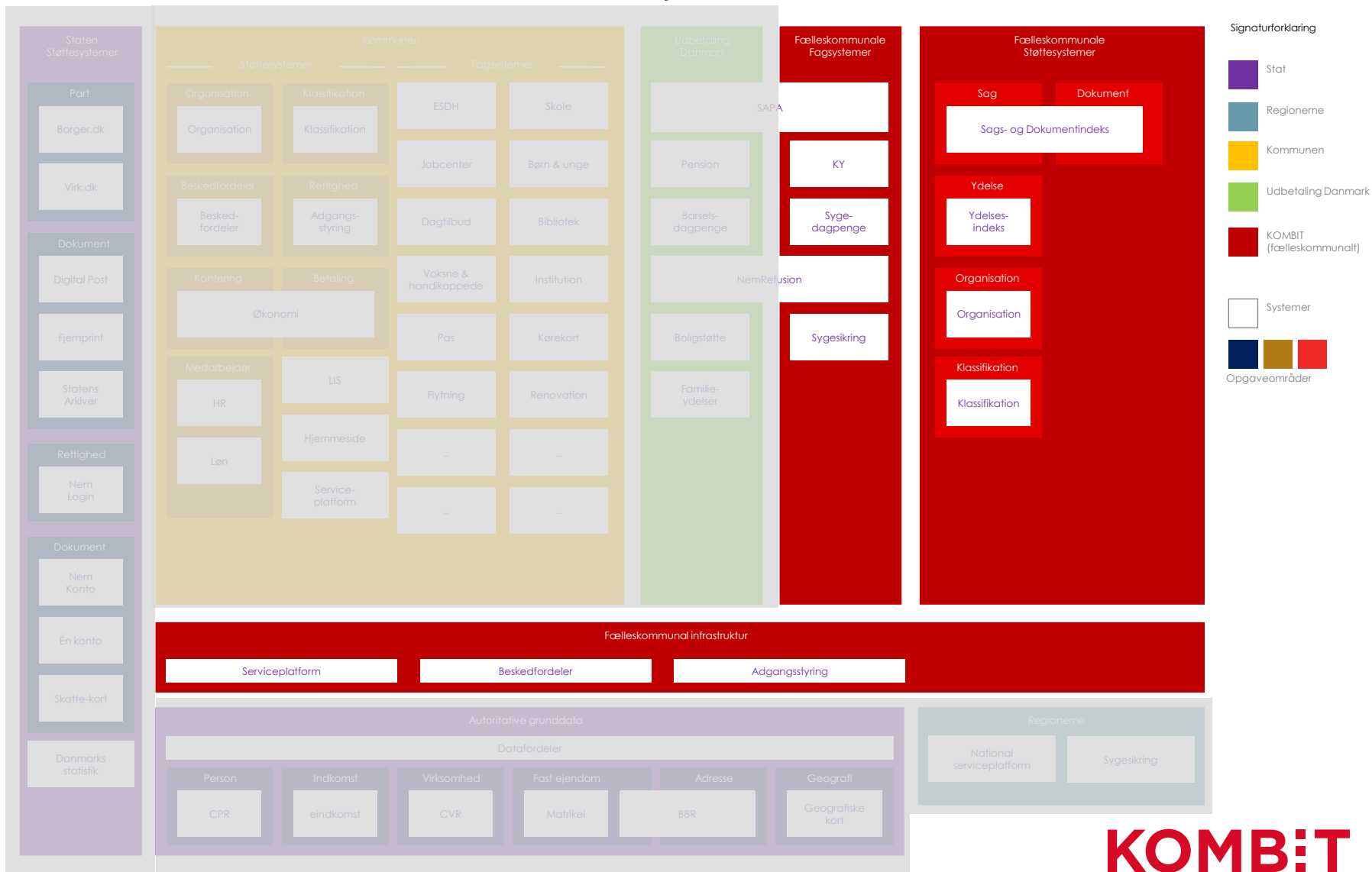
KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Det fælleskommunale systemlandskab

Det fælleskommunale systemlandskab

Løsninger indkøbt af KOMBIT

Indekser

Udstiller data om sager, dokumenter og ydelser

Klassifikation og Organisation

Muliggør at systemer kan offentliggøre egne eller hente andres organisations- og klassifikationsdata

Beskedfordeler

Giver systemer mulighed for at informere om hændelser

Serviceplatformen

Integrerer data og funktionalitet fra kilde- og støttesystemer og udstiller disse som services til brug for anvendersystemer.

Fælleskommunal infrastruktur

Serviceplatform

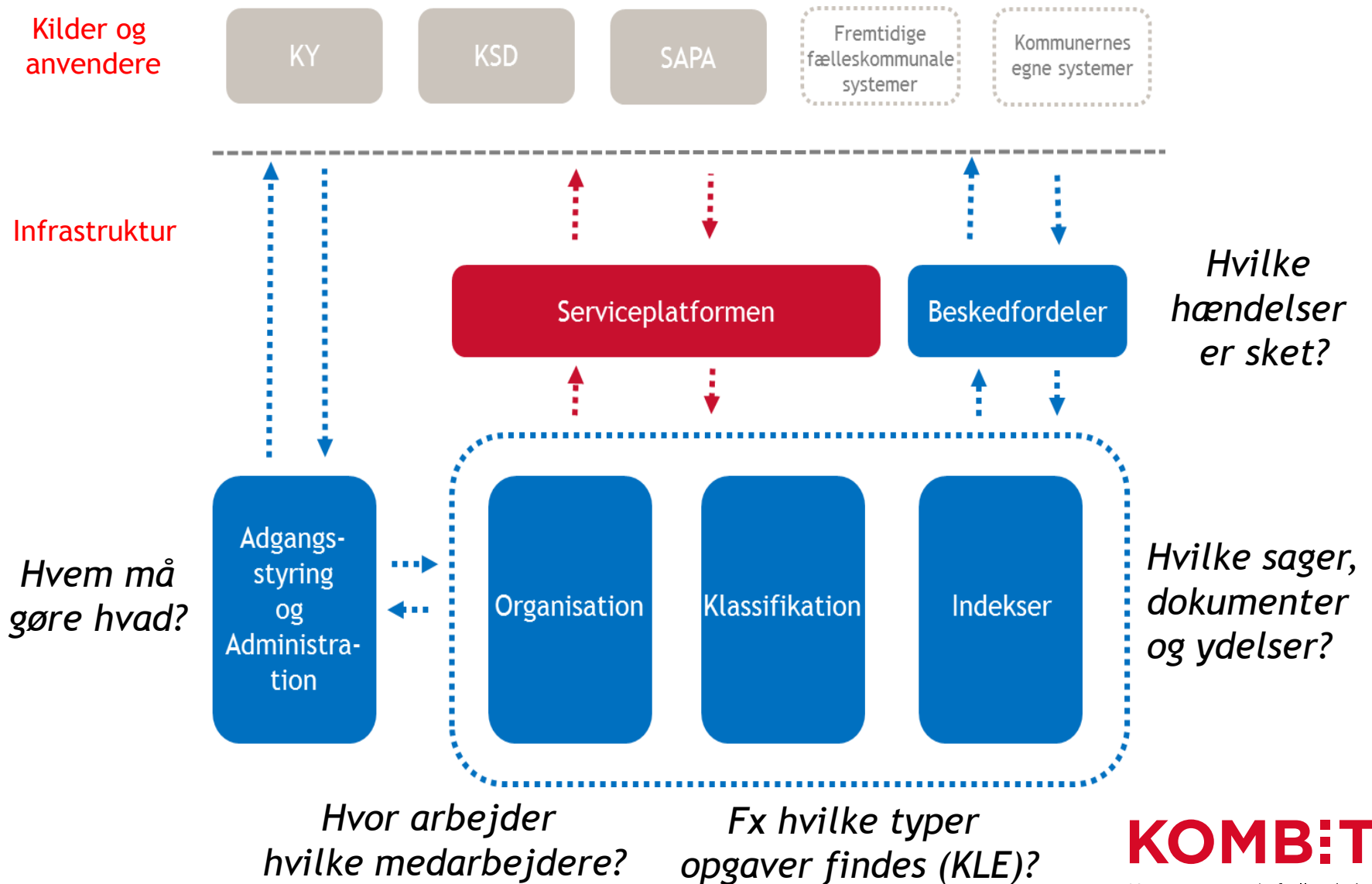
Beskedfordeler

Adgangsstyring

Adgangsstyring

Varetager autentifikation og autorisation i en fødereret sikkerhedsmodel

Arkitekturen for den fælleskommunale infrastruktur

LORA?

**NÅR KOMBIT INDKØBER ET SYSTEM
TIL FX 'ORGANISATION' ELLER
'BESKEDFORDELING', SÅ BEHØVER
KOMMUNEN IKKE AT GØRE DET...**

**MAN MÅ GERNE ANSKAFFE
LOKALE STØTTESYSTEMER**

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Støttesystemer og LoRa-services: Både-og

Monopolbrud bølge 1	Flere fælles- kommunale løsninger	Kommunens eksisterende systemer	Fremtidige systemer
SAPA	DAR	ESDH	?
KSD	E&E	Økonomi	?
KY	Ydelsesrefusion	Omsorg	?

Fælleskommunale
støttesystemer

Lokale
RA-services

Formål: Fælleskommunale behov

Fordele: Stabilitet, sikkerhed

Ansvar: KOMBIT

Formål: Lokale behov

Fordele: Agilitet, fleksibilitet

Ansvar: Kommunen

KOMBIT
Kommunernes it-fællesskab

**STØTTESYSTEMERNES
ANVENDELSE?**

**MONOPOLBRUD
FØRST!**

KOMB!T

Kommunernes it-fællesskab

Støttesystemernes anvendelse: Monopolbrud først!

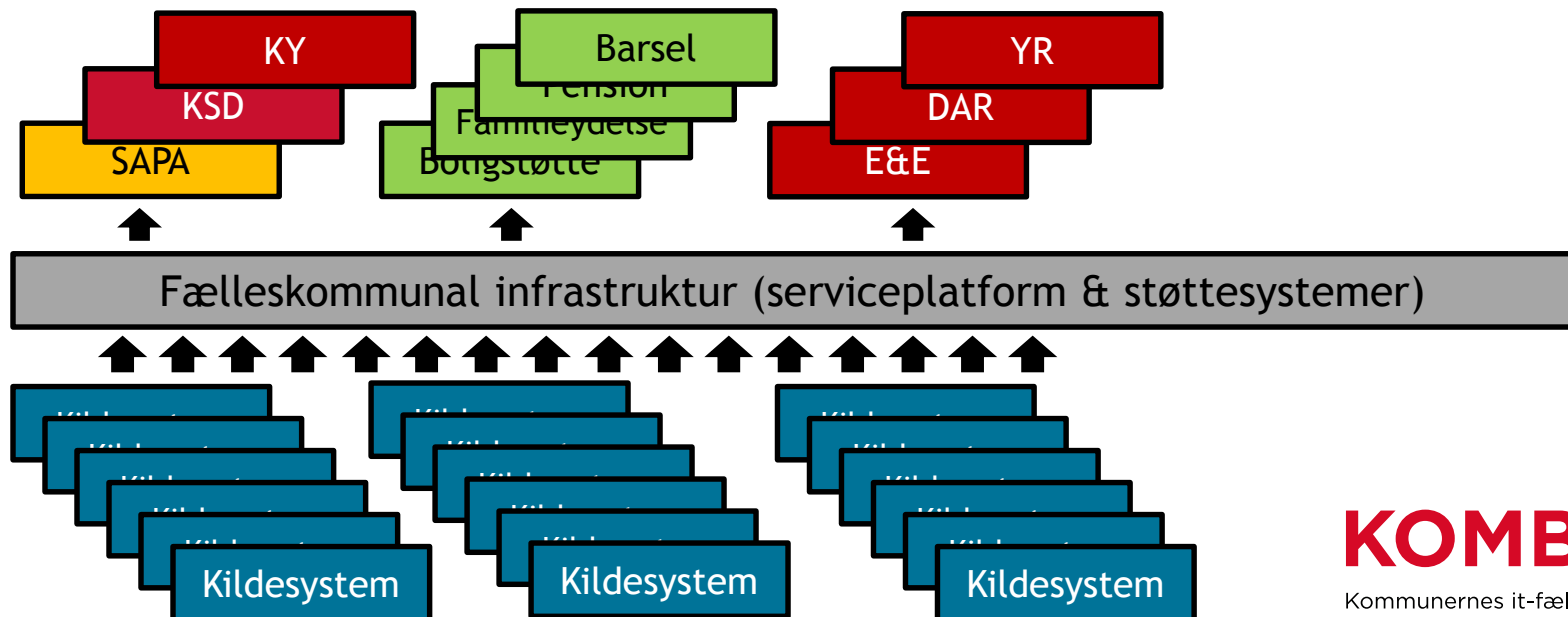
Hensynet til sikker drift betyder, at der først åbnes op for en bredere anvendelse af de fælleskommunale støttesystemer, når monopolbruddet er succesfuldt gennemført

KOMB!T

Kommunernes it-fællesskab

Monopolbrud først...! (til at hente data)

- Alene monopolbrudsløsningerne kan i første omgang hente og anvende data fra støttesystemerne.
- Andre it-systemer kan aflevere data til støttesystemerne, hvis disse data skal anvendes af en monopolbrudsløsning

EFTER MONOPOLBRUD

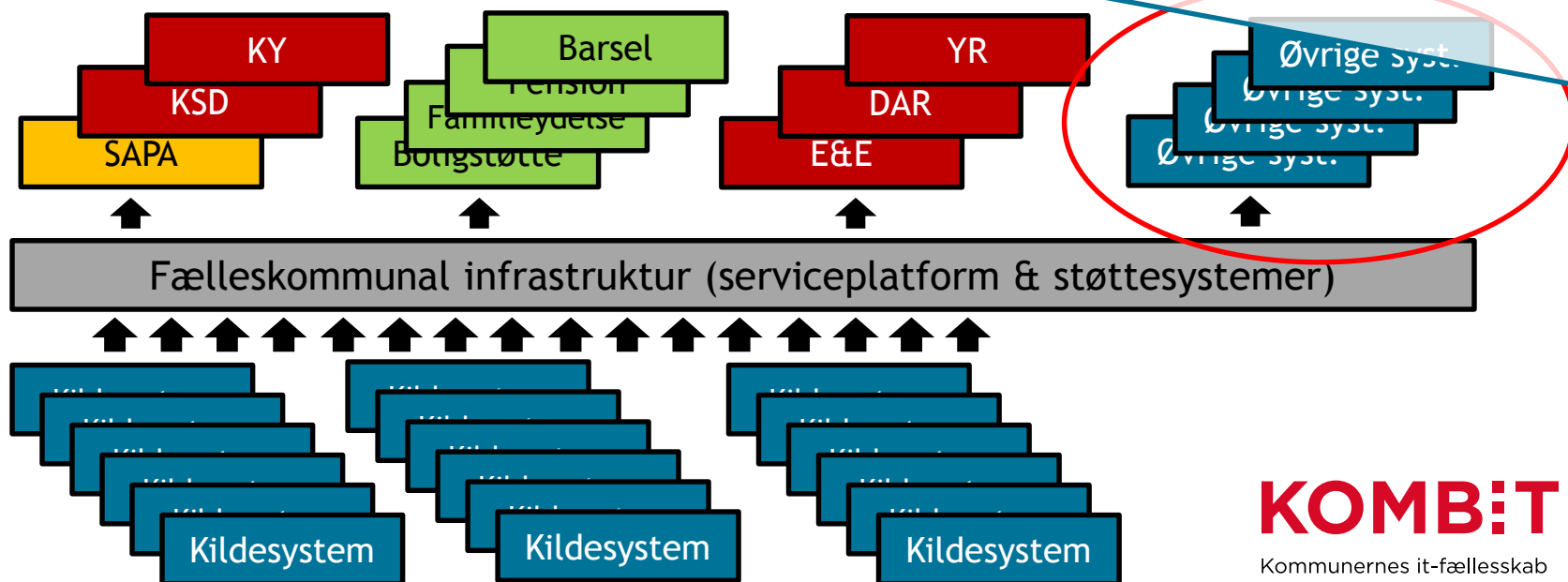
KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Efter monopolbrud....!

- Alene monopolbrudsløsningerne kan i første omgang hente og anvende data fra støttesystemerne.
- Andre it-systemer kan aflevere data til støttesystemerne, hvis disse data skal anvendes af en monopolbrudsløsning

Efter monopolbrudsløsningernes implementering, kan også andre systemer hente og anvende data

Opsamling på første halvdel

- ✓ Hvad er Rammearkitektur?
- ✓ Hvad indkøber KOMBIT?
- ✓ Hvad er LoRa (Lokal Rammearkitektur)?
- ✓ Hvornår må kommunerne anvende Støttesystemerne?

FOKUS: KOMMUNERNES OPGAVER

KOMB!T

Kommunernes it-fællesskab

Anden halvdel: Kommunernes opgaver vedr. it-infrastruktur

- Serviceplatformen
- Støttesystemerne
- Eget it-miljø
- Snitflader

SERVICEPLATFORMEN

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Serviceplatformen - hvem gør hvad?

Obligatorisk:

- Oprette administrator på Serviceplatformen
- Godkende serviceaftaler for STS, KSD, KY og SAPA
- Godkende serviceaftaler for integrationer til 3. part

Frivilligt:

- Sikre proces for opsigelse og indgåelse af kontrakter
- Udarbejde system- og snitfladeoverblik
- Indsende ændringsønsker til nye snitflader

KOMBIT

- Specificerer og udvikler integrationer
- Indgår aftaler med leverandører af kildesystemer
- Sikrer drift og vedligehold af Serviceplatformen

Kommuner

Leverandører

- Aftale med KOMBIT
- Aftale med kommuner
- Drift og vedligehold

STØTTESYSTEMERNE (DE FÆLLESKOMMUNALE)

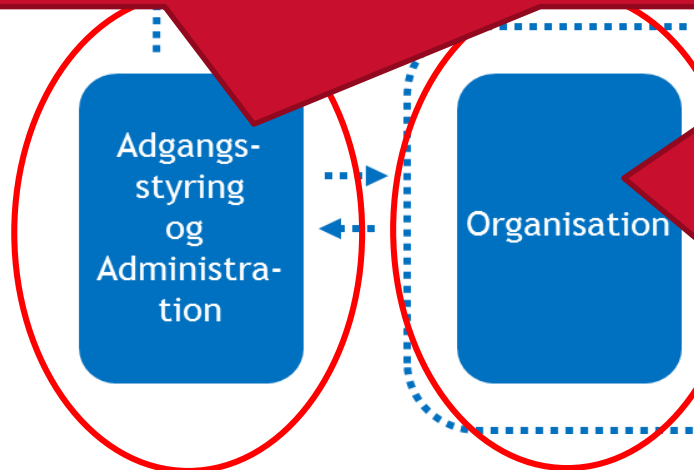
KOMB:T

Kommunernes it-fællesskab

Kommunernes opgaver ift. støttesystemer

- Design for teknisk understøttelse af **jobfunktionsroller**
- Anskaffe og konfigurere **IdP-løsning**
- Godkende **serviceaftale** om føderation

(Blot en mindre opgave hvis man allerede har fx AD)

- Afklare strategi for **Organisation** (Master eller Slave?)
- Indsamle, uploade, strukturere **organisationsdata**

(En større opgave end man lige tror...)

Forretningsmæssige og tekniske afklaringer!

KOMMUNENS EGET LOKALE IT-MILJØ

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Kommunens eget lokale it-miljø

- Klienter (PC, tynde klienter, tablets, smartphones)
- Operativsystem (Windows, Linux, OS/X)
- Web browsere, Plug-ins, Runtime-miljøer (.NET, Java)
- Virtualisering via SBC, VDI og RDS (Citrix, Microsoft og VMWare)
- Back-end (ramme om det samlede it-miljø): Server-operativsystemet
- Netværk (båndbredde)
- Print-infrastruktur

OBS!
Nyeste eller næstnyeste webbrowser
(Explorer, Safari, Chrome, Firefox)

- As-is afdækket via KITA i 2013
- Kravstillet i udbud og besvaret i tilbud for KSD, KY og SAPA
- Sammenfattes nu af KOMBIT på tværs af KSD, KY og SAPA
- Frigives som et samlet dokument i Q1 2016 (i KIGO)
- Vinkel: It-teknisk, ikke forretningsorienteret
- Kommunen skal sikre, at man indfrier kravene

SNITFLADER

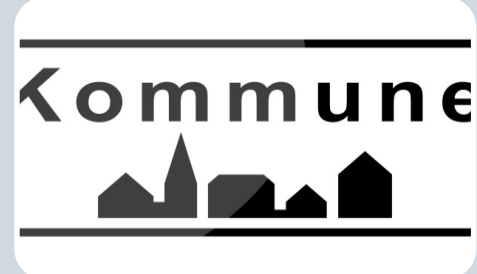
HVEM GØR HVAD?

KOMB!T

Kommunernes it-fællesskab

Tre typer snitflader i den fælleskommunale infrastruktur

98 kommuner

Alle kommuner har
identisk behov
Én og samme
leverandør

CPR, CVR, SKAT

KOMBIT
forhandler aftale

KOMBIT
indgår aftale

KOMBIT får regning
og lægger ud

Flere kommuner

Alle kommuner har
identisk behov
Flere forskellige
leverandører

Jobcenter, ESDH

KOMBIT forhandler
vilkår og priser

Kommuner
indgår aftale

Kommunen får
regning direkte

Enkelt kommune

Kommuner med
individuelle behov
Flere forskellige
leverandører

LIS

Kommuner
forhandler aftale

Kommuner
indgår aftale

Kommunen får
regning direkte

Tre typer snitflader i den fælleskommunale infrastruktur

98 kommuner

Alle kommuner har identisk behov
Én og samme leverandør

CPR, CVR, SKAT

KOMBIT forhandler aftale
KOMBIT indgår aftale
KOMBIT får regning og lægger ud

Flere kommuner

Alle kommuner har identisk behov
Flere forskellige leverandører

Jobcenter, ESDH

KOMBIT forhandler vilkår og priser
Kommuner indgår aftale
Kommunen får regning direkte

Enkelt kommune

Kommuner med individuelle behov
Flere forskellige leverandører

Kommuner forhandler aftale
Kommuner indgår aftale
Kommunen får regning direkte

OPSAMLING

Kommunernes opgaver vedr. it-infrastruktur

- Serviceplatformen: Tilslutning!
Formel og praktisk
- Støttesystemerne: Anskaf IdP og klargør
Organisationsdata
- Eget it-miljø: Bl.a. browsere (nyeste
eller næstnyeste)
- Snitflader: Egne aftaler skal indeholde
snitflader

